

ΜΑΡΤΥΡΙΟ

Ἡ Ὑλγα εἶχε τὸν Πέτρο τὸν ἄντρα της ἄρρωστο βαρεῖα στὸ κρεβάτι.

Εἶχαν περάσει δυὸ χρόνια ἀπὸ τὴ μέρι ἐκεῖνη, ποὺ ἐνωθήσαν ἐμπρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ στοὺς ἀθρώπους καίτω ἀπὸ τὰ στέφανα τοῦ γάμου. Ἡ Ὑλγα ἀγαποῦσε τὸν Πέτρο καὶ ὁ Πέτρος τὴν Ὑλγα.

Μιά μέρι ὁ Πέτρος κάπνιζε στὸ μιντέρι ξαπλωμένος, καὶ ἡ Ὑλγα ἀντίκρου τοῦ, ντυμένη λαφρὰ ἄσπρα, ποὺ τῆς ἔδιναν χάρις περισσῶς, κρατοῦσε κάτω μιντιλίκα καὶ τὰ μάγκια. Στὸ ἀνιμεταξὺ κοιβέντιαζαν.

Τὰ παράθυρα εἶταν ἀνοιχτά καὶ ἡ ἀνοιξη σκορποῦσε τὴ χάρις της σ' ἅλη τὴν πλάση. Ἐνας ὄργασμὸς μυστικὸς φανερονότανε σ' ὅλα τὰ χτίσματα. Ἡ Ὑλγα εἶταν ὡραία γυναῖκα, ὁ Πέτρος νέος καὶ φυσικὰ ἐπὶ ἡλικίᾳ καὶ οἱ δυὸ στὸ γενικὸ τὸν ὄργασμῳ. Ἐτοί ὁ Πέτρος ἔννοιωσε κάτω νὰ τοῦ πλημυρᾷ τὰ στήθια καὶ ἐκεῖ ποὺ κίτταζε τὴν Ὑλγα τοῦ, ποὺ εἶτανε σκυμμένη πάνω στὸ μαρκάρισμα, μὲ τὸ στήθος τὸ πλούσιο, τὸ λιμὸ γυμνὸ ὡς τὸ λακκάκι τοῦ στέρνου, σηκώθηκε, τὴν ἀγκάλιασε καὶ τῆς εἶπε :

— Εἶσαι πολὺ ὁμορφη, Ὑλγα μου, μὰ πολὺ ὁμορφη !

Καὶ τὴν ἐφύλησε, μὰ ξάφνω χλώμιασε. Ἡ ἀγάπη, ποὺ εἶχε στὴν καρδιά γιὰ τὴ γυναῖκα, μεγάλωσε κείνη τὴ στιγμή, μεγάλωσε τόσο, ποὺ τοῦ ἔφερε στὸ νοῦ, ὅπως πάντε γίνεται, καὶ μιά πικρὴ σκέψη.

Ἄν τὸ γραφτό τοῦ εἶτανε αὐτὸς νὰ πεθάνη, ἡ Ὑλγα...

Ὡ ! δὲν ἤθελε νὰ πάη παρακάτω. Καὶ στενώθηκε ἡ ζούλια στὴν καρδιά τοῦ καὶ κάπως ὠχρὸς τῆς εἶπε :

— Ὑλγα, ἂν τὸ γραφτό μου εἶναι νὰ πεθάνω πρὶν ἀπὸ σένα, τὴν τελευταία στιγμή θὰ σὲ σκοτώσω, γιὰ νὰ πεθάνω ἡσυχος. Σ' ἀγαπῶ, Ὑλγα, σ' ἀγαπῶ πολὺ καὶ δὲ θὰ μπορῶ νὰ ὑποφέρω, καὶ στὸ μνήμα μου ἀκόμα, πὼς θὰ σὲ πάρη ἄλλος.

Ἐκεῖνη γέλασε, τὸν χάδεψε καὶ ὁ Πέτρος ξέχασε γιὰ τὴν ὥρα τὴν πικρὴ σκέψη.

Νάταν προαίσθημα ! Δυσκολεύεται κανεὶς νὰ τὸ πιστέψη. Καὶ ὁ ἴδιος δὲν τὸ πῆρε γιὰ προαίσθημα. Ἡ πολλὴ ἀγάπη ἔχει τὴ συντροφιά της, τὴ ζούλια. Καὶ ὅμως ἡ μοῖρα φτόνησε τὸν Πέτρο. Τὸ γραφτό τοῦ εἶτανε μαῦρο καὶ νὰ τώρα ποὺ εἶταν ἄρρωστος βαρεῖα στὸ κρεβάτι.

Ἡ Ὑλγα δὲ θυμώτανε τὰ λόγια ποὺ τῆς εἶχε πῆ φρόντιζε μονάχα γιὰ τὸν ἀγαπημένο της ἄρρωστο. Ὁ Πέτρος ὅμως δὲν τὰ ξεχνούσε.

Ἡ Ὑλγα τοῦ δὲν ἔπρεπε νὰ γίνη ἄλλουνοῦ.

Ἡ Ὑλγα εἶτανε δική του καὶ μόνο δική του ἔπρεπε νὰ μείνῃ. Διόλου παράξενο νὰ μὴν κρατήσῃ τὸ λόγο της, ἂν τῆς τὸν ζητοῦσε, νὰ μὴν ξαναπατριεῦτῃ. Ὡστε ἀληθινά, ὅπως τῷπε, ἔπρεπε νὰ γίνη φρονιάς !

Αὐτὸ πολὺ τὸ σκέφτηκε.

Κι ἂν εἶταν γραφτό νὰ σκοτώσῃ τὴν Ὑλγα καὶ νὰ γιάνῃ αὐτὸς ! Διόλου παράδοξο ὅλα γίνονται σ' αὐτὸ τὸν κόσμο.

Αὐτὴ ἡ σκέψη τὸν θανάτωνε.

Κι ἀκόμα δὲν εἶχε ἀπελπιστεῖ, πὼς θὰ πεθάνῃ. Ἐλπίζε, πάντα ἔλπίζε πὼς θὰ γίνη καλὰ καὶ θὰ ζήσει πολλὰ χρόνια μὲ τὴ γυναῖκά του.

Ποιὸς ἄρρωστος ἀπελπίζεται ; Κ' ἔρχεται ἡ ὥρα ποὺ ἀπελπίζεται, μὰ τότε τὴν ἴδια στιγμή βγαίνει καὶ ἡ ψυχὴ.

Κι ὅταν ἓνα βράδυ ἦρθε στὸν ἀγγελόκρουσμο τοῦ, συλλογίστηκε τὸ πιστόλι, ποὺ εἶχε κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό του, μὰ δὲν τόλμησε νὰ τὸ πάρῃ, γιὰ ἔλπίζε ἀκόμα...

Μάταια.

Ὅταν πιά ἀπελπίστηκε, ἔβγαλε καὶ ἡ ψυχὴ του καὶ ἡ Ὑλγα σωριασμένη κοντὰ τοῦ θρηνοῦσε ἀπαρηγόρητα.

Αἰτίκη, 1909.

ΑΡΓΥΡΙΟΣ Ν. ΚΟΡΑΚΑΣ

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Ζ'

Η ΜΙΑ ΜΕΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Ποῦ νὰ πρωτοπάμε τώρα ; Στὸν Πρωθυπουργό ; Στὴ Βουλὴ . Στὶς ἐφημερίδες ; Ὅχι· δὲν ἤρθαμε νὰ πιάσουμε τὴν ἀρρώστια τοῦ τόπου καὶ νὰ συζητοῦμε πολιτικά. ἤρθαμε νὰ σεριανίσουμε τὴν Ἀθήνα στὰ πεταχτά . Στὸ μυστικὸ μας αὐτὸ ταξίδι ἴσως ἀνταμιώσουμε καὶ πολιτικούς . ἴσως μᾶς τὸ σερβίρουν καὶ μᾶς τὸ δαιμονισμένο τὸ πιστὸ ποῦ τῷπε τὸ ἔθνος καὶ μέθησε, καὶ τώρα τί λέγει καὶ τί κάμνει· δὲν ξέρει. Μὰ θὰ τάπογευτοῦμε μὲ φρόνηση καὶ μὲ μέτρο εἰδεμῇ, ἄλλο μὴν περιμένῃς παρ' ἀνοησίες καὶ ἀπὸ ταμᾶς .

Αὐτὸ τὸ μεγάλο τὸ ἐθνικὸ τὸ μὲθησι δὲν μπορεῖ, θαρρῶ, καὶ νὰ βροτάξῃ πολὺ θὰ δουλέψῃ φυσικά καὶ θὰ ὁ νόμος ὁ φυσικὸς τῆς ἰσορροπίας, δηλαδὴ θὰ πέσῃ θέλοντας καὶ μὴ τὸ ἔθνος στὴ λάσπη, καὶ θὰ κυλιέται ὥσπου κάποιος περάσῃ καὶ τὸ σηκώσῃ. Μακάρι νὰ εἶναι δικός μας αὐτὸς ὁ κάποιος ! Μακάρι νὰ μὴ μᾶς τὴν κάμη ξένος αὐτὴ τὴ χάρι !

*) Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀρ. 353.

Ἄλλοῦ, ἄλλοῦ ἂς κοιτάζουμε, ἄλλοῦ ἂς κρυφοπατοῦμε. Ὅριστε ἀντίκρυ μας μεγάλο σπίτι κι ἀρχοντικό. Σπίτι πολιτισμένο, καὶ σὰν τὰ ρομάντσα τους, ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ φερόμενο. Ἐκεῖ, ἐκεῖ ποῦ ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ βγαίνει ἓνα κορίτσακι νὰ πάῃ Σκολειό. Πρόβαλε κ' ἡ μάννα καὶ τὸ κατευοδώνει. Πανώριες δὲν εἶναι, μήτ' ἡ μιὰ μήτ' ἡ ἄλλη. Μὰ ἔχουν τὴ μεγαλύτερη τῆς ὁμορφιάς τὴν ἀντίπαλη. τὴ ρωμαϊκὴ τὴ χάρη καὶ τὴ νοστιμάδα. Ἡ Κυρία μας πρέπει νὰ τὴν ξέρῃ τὴ μόδα νερό. Μὲ τὰ πρωινὰ της εἶναι ἀκόμα. Τὰ κατὰμαυρά της μαλλιά τὰ χει στροφογυρισμένα μὲ μιὰν ἀταξία, ποῦ χρειάζεται χρόνια σπουδὴ νὰ τὴ μάθῃς. Τὰ χερουλάκια της γλυκοπαίζουν ἀπάνω στὸν ὦμο τῆς κόρης της. Φεύγει τὸ κορίτσι, ἀκολουθεῖ ὁ δούλος. Τί προτιμᾷς; Νὰ συνοδέψουμε τὸ κορίτσι, νὰ δοῦμε ποῦ πάει, καὶ τί θὰ μάθῃ; ἢ νὰ μείνουμε καὶ νὰ κρυφωθοῦμε στὸ μεγάλο τὸ σπιτικό;

Τρέμω μὴν τύχῃ καὶ μοῦ πῆς στὴ μικροῦλα νὰ πάμε. Τρέμω, γιατί μιὰ καὶ δὴς τὸ τί διδάσκονται οἱ μητέρες τῆς γενεᾶς ποῦ ἀπὸ δαῦτες προσμένει γλυτωμὸ καὶ προκοπὴ ἢ πατρίδα, θὰ φρίξῃς, καὶ θὰ μοῦ πῆς νὰ γυρίσουμε στὸ καλὸδι, καὶ κεῖ νὰ μείνουμε, ἀπελπισμένοι ἀπὸ πῶς καλὸτύχα μέλονται!

Καλλίτερα, φίλε, στὸ μεγάλο τὸ σπιτικό ἀφοῦ μάλιστα, κ' ἡ μητέρα της σὲ Σκολειό σπούδαζε τίς σμο. Βλέποντας ἐκεῖ τοὺς καρποὺς τῆς θηλυκῆς μας σπουδῆς, θὰ ἐλπίζῃς πὼς ἴσως ἡ κόρη θὰ σπουδάξῃ τώρα ἀνθρωπινώτερα, φυσικώτερα. Κ' ἐλπίζοντας, πάντα κάτι βγαίνει.

Ξανανοίγει ὡς τόσο ἡ θύρα. Δὲ βγαίνει ἄλλο παιδί. Πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀφέντης ἐκεῖνος ποῦ βγαίνει, ἐπειδὴ δὲν παραστέκεται ἡ κυρία. Ξεκινάει γιὰ τὴ δουλειά του μὲ τὸ τσιγάρο στὰ χεῖλη. Σὰ γεροντικός μοῦ φαίνεται, κι ὡς τόσο μὲ τὴ μόδα πηγαίνει κι αὐτός.

Ἐφυγε κι ὁ πατέρας, καὶ τώρα δὲ βλέπουμε τίποτε. Καιρός μας νὰ γίνουμε ἄερας καὶ νὰ χωθούμε. Ἴσα στῆς Κυρίας τὸ Μπουτινιάρ, ἐκεῖ ποῦ στέκεται ὁ παντοδύναμος θρόνος της, ποῦ τὰχει ὅλα δικά της, ποῦ ψυχὴ δὲν τολμάει νὰ τῆς ἀγγίξῃ βελόνι, μήτ' ὁ ἴδιος ὁ ἀντρας της. Μὰ τὴ Βασίλισσα δὲν τὴ βλέπω στὸ θρόνο της. Πρέπει νὰ ἔμεινε κάτω καὶ νὰ δίνῃ προσταγὰς στὴν κουζίνα. Θὰ πῆγε νὰ βάλῃ γνώση τοῦ μάγερα, νὰ μὴν τὸ παρακάμνῃ στὸ μέτρημα. Ἀρετὲς γυρεύει ἀπὸ τὸ μάγερα, ποῦ μήτε σ' ἀγαπητικό της δὲν μπορεῖ νὰ τίς ἀνάκαυψι. Κ' ἴσως μήτε στὸν ἀντρα της, ἂν, καθὼς ὑποψιάστηκα, ἐμπορεύεται κι αὐτὸς στὰ πολιτικά.

Κοίταξε ὡς τόσο τί ὁμορφα τὰχει συγυρισμένα τὰ ἐπιπλά της. Καναπὲς, πολυθρόνες, καρεγάκια, ὅλα βελούδο. Τὸ χαλὶ μαλακὸ σὰν τὰ μαγουλάκια της. Λογὴς παιχνίδια καὶ στολίδια σκόρπια σὲ ράφια καὶ σὲ τραπεζάκια. μ' ἀταξία κι αὐτά, σὰν τὰ μαῦρα της τὰ μαλλιά.

Ὅριστε κ' ἓνα γραμματάκι σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι. Πρέπει νὰ τὸ λησμόνησε δῶ. Ἀργότερα θὰ μπεῖ στὸ σερτάρι κι αὐτὸ. Δὲς νὰ τὰνοῖξουμε τὸ σερταράκι νὰ δοῦμε καὶ τὰλλα; Ὅχι, δὲν πρέπει. Ἐπειτα, ἐκεῖ κρύβονται παλιὲς ἱστορίες, κ' ἐμεῖς γυρεύουμε ἱστορίες τῆς ὥρας. Καὶ θὰ τίς βροῦμε, θαρρῶ, γιατί

ἐδῶ μυρίζει βανίλλια, καὶ ὅσο γέρος κι ἂν εἴμαι, πάει νὰ μὲ μεθήσῃ ἡ ἀρχοντάδικη αὐτὴ μυρουδιά.

Γιατί ὅμως νὰ τὰφήσῃ ἔξω τὸ γραμματάκι! Εἴναι, θὰ πῆς, γραμμένο στὴν κοραϊστικὴ, καὶ φόβος δὲν ἔχει νὰ διαδοῖται ἀπὸ δούλο. Μὰ πάλι νὰ μὴ φοβηθῇ μὴν τύχῃ καὶ τὸ διαδάσῃ ὁ ἀντρας της! Δὲ σοῦ τὸ εἶπα, Ὁ ἀντρας της πόδι δὲν πατάει ἐδῶ μέσα. Ἀς διαδάσουμε ἐμεῖς τὸ λοιπό. Βέβαιον πὼς ἔχουμε τὴν ἄδεια τοῦ Ἀφέντη, ἂν ἔχῃ τῆς λυγερῆς του.

«... Μοὶ ἐστάθη τῶν ἀδυνάτων χθές. Μὴ δυσανασχέτει. Ἔσο βεβαία περὶ τῆς σήμερον...»

Ὅμορφο ρεβασάκι! Μήτ' ἀρχή, μήτε τέλος, μήτ' ἔνομα, μήτε χωριό Κοτιάστε, Κύριοι, ἔσας ποῦ καταγίνεστε στὶς Ἐπιγραφάς, καὶ ξεδιαλύνετε το. «Μὴ δυσανασχέτει, ἔσο βεβαία περὶ τῆς σήμερον.» Πῶς κάτι θὰ γίνῃ σήμερον. δὲ χρειάζεται δὲ καὶ Οἰκονομίδης νὰ μᾶς τὸ πῇ. Καταλάδαμε καὶ πὼς πρέπει νὰ πέρασε θυμωμένη νυχτιὰ. Μήτε στὸ κατῶφλι δὲν πῆγε νὰ προδεδῶσῃ τὸν ἀντρα της.

Προσοχὴ, γιατί τὴν ἀκούγω κι ἀνεδαίνει.

Δὲν ἔρχεται μέσῃ ὡς τόσο Στὴν ἄλλη τὴν κάμαρα τρώπωσε. Σὰ νὰ ξεδιπλώνονται καὶ νὰ κρυφοτρίζουνε φορέματα. Φαίνεται πὼς στολίζεται ἡ Κυρία! δηλαδὴ περνάει τὴ γλυκύτερή της τὴν ὥρα. Κι ὥσπου νὰ στολιστῇ, τί νὰ κάμουμε! Νὰ μπουρμε καὶ νὰ τὴν καμαρώσουμε, δὲν ταιριάζει. Βγαίνουμε στὴν Πλατεῖα καὶ σεριανίζουμε. Πάντα κάτι θὰ δοῦμε.

Η'

Η ΑΛΛΗ Η ΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Δὲ μοῦ φαίνεται νὰ τσακίξῃ ὁ κόσμος τὰ κόκαλά του ἐδῶ στὴ δουλειά. Οἱ ὥρες στὸν τόπον τοῦτον εἶναι πάφτηνες, μπόλικες, καὶ γεμάτες ἑαχαρένιο νερό σὰν καρπούζια. Δίχως ἠροφή καὶ δίχως οὐσία νερό. Νὰ τοῦ πῆς τοῦ Τραμπούκου ποῦ κάθεται ἔξω ἀπὸ τὸ Καφενεῖο καὶ κοιτάζει λεβέντικα τὴν ἄκρη τοῦ παπουτσιοῦ του, — νὰ τοῦ πῆς πὼς ὅσον καιρὸ χάνει μελετώντας τρόπους νὰ κρυφοαρπάξῃ φτωχικά ψυχουλάρια ἀπὸ τὸ Κοινὸ, μπορούσε τίμια δουλεύοντας νὰ μαλαματώσῃ τὴν τρομαρὴν του κουμπούρα, νὰ μείνῃ κάτι καὶ γιὰ τὴ χώρα ποῦ τὸν ἔθρεψε, καὶ ποῦ αὐτὸς ἀκόμα τῆς ἐνζάνει, ἂν τοῦ τὰ πῆς αὐτά, θὰ θαρρέψῃ πὼς θέλεις νὰ γίνῃς ἐσὺ ἀντὶς τοῦ λόγου τοῦ κλέφτης τοῦ τόπου, κ' ἴσως καὶ σὲ σκοτώσῃ, φανερά ἢ κρυφά. Μὰ κάλλιο δὲς παραμέσα! Καὶ πὲς μου, πὼς θὰ βρῖσκαμε τόπο νὰ καθίσουμε, ἂν δὲν μπορούσαμε καὶ μνίγες νὰ γίνουμε στὴν ἀνάγκη! Ὅσο γιὰ τίς φωνές, καλὰ ποῦ δὲν τίς ἀκούμε μὲ τὰ καθημερινὰ μας ταῦτιά! Κόπιασε τώρα ἐσὺ, ποῦ μοῦ λιμπίζουσιν πολιτικά τὸ πρωῒ, νὰ τὰκούσῃς καὶ νὰ τὰ χορτάσῃς. Κόπιασε νὰ τὸ νοῦσῃς πὼς πολιτικά πάει νὰ πῇ ποὺς νὰ πρωταρπάξῃ Ἄν εἶναι στ' ἀλήθεια πολιτικός. ν' ἀρπάξῃ ἴσα ἀπὸ τὸ Ταμεῖο. Ἄν ἔχῃ, ἀπὸ ταῦλάκια ποῦ τρέχουνε στὸ Ταμεῖο, μὰ τελωνεῖα εἶναι, φόροι εἶναι, δ,τι τύχῃ νὰ εἶναι.

Ἄκου τὸν ἀδοκάτο, μὲ τί πίκρα μοιρολογάει τὴν πατρίδα του, τώρα ποῦ τὴν κυβερνάει ἡ σκληρόκαρ-

δη ή παρέα ποῦ τὸν ἔχει ἀφημένο ἀπ' ἔξω. Καὶ τί τερτίπια σοφίζεται νὰ τὴν ἀναποδογυρίσῃ αὐτὴν τὴν παρέα. "Εἶνα ὡς τόσο καλὸ μᾶς κάμνει ὁ ψαλι-δόγλωσσος ὁ ἀδοκάτος, κι αὐτὸ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ· ποῦ μὲ τὰ λόγια του μᾶς ξηγάει τὸ κλειδί τῆς ρω-μαϊκῆς τῆς πολιτικῆς. Ποῦς νὰ πρωτοκλέψῃ, δη-λαδὴ ποῦς νὰ πρωτοζήσῃ δίχως δουλειά, — νὰ τὸ κλειδί. "Ολα τᾶλλα εἶναι παραμύθια. Παραμύθια εἶ-ναι κι ὅσα τοῦ ἀποκρίνεται ὁ πλαγινὸς τοῦ ὁ πα-τριώτης, ποῦ τυχαίνει, θαρρῶ, νὰ εἶναι σὺν τιμῶντε ρος, ἂν κι αὐτὸς ἀκαμάτης. Γεμάτος ἰδέες ὁ φίλος ἔμορφες ἰδέες καὶ στοχαζόμενες. Γνωστικὸς πατριώ-της, καὶ νοικοκύρης καλὸς διαδίδει καὶ τὸ «Ντεμπά». Μὰ φεύγουν καὶ χάνονται κι αὐτοῦν τὰ λόγια μαζὶ μὲ τὸν καπνὸ ποῦ καπνίζει. Πές του νὰ τὰ γράψῃ καὶ νὰ τὰ στείλῃ στὸν τύπο, καὶ θὰ γελάσῃ μὲ μιὰν ἀκαταδεξιά ποῦ θὰ σὲ κάμῃ νὰ ντραπῇς ποῦ τοῦ μίλησες. "Θὰ σοῦ πῇ πῶς οἱ ρωμαϊκὲς οἱ ἐ-φημερίδες εἶναι γιὰ τὰ παιδιὰ ποῦ τίς γράφουν, καὶ γιὰ μερικοὺς ποῦ τὸ κάμνουνε δουλειά τους. «Ἐμένα δὲν εἶναι δουλειά μου», θὰ σοῦ πῇ «Αὐτὰ γίνον-ται στὴν Εὐρώπῃ», μπορεῖ νὰ σοῦ πῇ. Ἐκεῖ κάθε γνωστικὸς πολίτης δουλεύει, ἄλλος κρυφὰ κι ἄλλος φανερά, γιὰ τὸν τόπο του, μπορεῖ νὰ σοῦ πῇ.

Βλέπεις; ὅλα τὰ ξέρε. Τοῦ πολιτισμοῦ τὸν δρό-μο τὸν ἀκολουθεῖ καὶ τοῦτε παραδίδει καλῶς τὰ-στέρια ὁ ἀστρονόμος. Δὲν εἶναι νόμος, δὲν εἶναι σύ-στημα ποῦ δὲν τῶχει μελετημένο. Τὰ ξέρε ὅμως ὅλα καθὼς ξέρε τὴν ἱστορία ἀπὸ τὸ βιβλίο. Οἱ σοφίες ποῦ διάβασε δὲ ζωντανέφανε μέσα του. Τοῦ λέει λοιπὸν, «Ἐμένα δὲν εἶναι δουλειά μου, αὐτὰ γίνον-ται στὴν Εὐρώπῃ».

Μὰ, φρόνιμε νοικοκύρη μου, μήτε τοῦ Ἀγγλοῦ δὲν εἶναι δουλειά του. Εἶναι χρέος του. Ἀμαρτία τῶχει ἂν δὲν πάῃ τὸ βράδυ σὲ μιὰ Συνέλευση νὰ πολεμήσῃ, νὰ δώσῃ καὶ λόγο γιατί πολεμáει τοὺς πολιτικούς του ἀντιπάλους. Ὅταν ὅμως σηκωθῇ τὸ πρωτὶ, στὴ δουλειά τ.ν θὰ πάῃ. Ἐμεῖς εἶναι ποῦ τὰ κάμουμε δουλειά τὰ πολιτικά. Ντελιγιάννης ἔδω πάει νὰ πῇ ψωμί, Τρικoupης πείνα. Κι ἂν τύχῃ καὶ δὲν ὑπάρχει μήτε ψωμί μήτε πείνα στὴ μέση, τίποτις ἱερὸ, τίποτις ὅσιο δὲν ὑπάρχει, κι ὁρίστε γιατί μήτε γράφεις, μήτε μαζεύεις μερικοὺς σὰν καὶ λόγου σου, νὰ τοὺς χαρίσῃς τὴ μάθησή σου, στὸ αἷμα τους νὰ τὴ χύσῃς, μὲ συνείδηση καὶ μὲ τιμὴ νὰ τοὺς ἀρμα-τώσῃς, πολῖτες ἀληθινούς νὰ τοὺς κάμῃς, — διαβα-σμένε μου πατριώτη.

"Άλλος ἐκεῖ παρακάτω! Ἐπαρχιώτης αὐτὸς, καὶ δηγáται τοῦ πλαγινοῦ του πῶς τὸ κατάφερε, ἐκεῖ ποῦ ἔκλαιγε τὴ μοῖρα του στὴ βρομερὴ φυλακὴ τοῦ χωριοῦ του, τότες ποῦ μαχαίρωσε κάποιονα, νὰ βρί-σκεται τώρα στὴν Ἀθήνα, καὶ νὰ χαίρεται τῆς ζωῆς τὰ καλὰ. Μεγάλῃ ἱστορία, καὶ τόσες φορὲς λεγμένη, ποῦ μήτ' ἔδω νὰ ξαναϊστορηθῇ δὲν ἀξίζει. Σώνει νὰ ξέρῃς πῶς εἶναι κουμπάρος ἐνὸς βουλευτῆ. Ἐνα μῆ-νυμα τοῦ βουλευτῆ, καὶ μεταθέτεται ὁ δικαστὴς ποῦ μελετοῦσε νὰ τὸν παιδέψῃ. Κ' ἔρχεται ἄλλος δικα-στὴς ποῦ γιὰ τοῦ βουλευτῆ τὸ χατίρι καὶ νεκρὸ ζων-τάνευε, ὅχι, λέει, ζωντανὸ νὰ κρεμάσῃ. Κ' ἔτσι γλύ-τωσε ὁ κουμπάρος, τὸ στήριγμα αὐτὸ τῆς πατρίδας,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΥΓΗΣ καὶ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΚΙΠΗΣ

ποῦ μᾶς στέλνει σοφοὺς βουλευτάδες στὴν πολυψῶ-πιστη τὴν Ἀθήνα.

Μὰ τί τοῦτος, τί ἐκεῖνος, καὶ τί ὁ ἄλλος! "Ολοι τους στὸ ἴδιο τὸ καζάνι μέσα βράζουν ἔδω. Τὸ ἴδιο τὸ φαρμάκι τοὺς ποτίζει ὅλους. Ἀς σύρουμε παρα-μέσα, γιατί φτάνει μας τὰ πολιτικά. Εἶναι φριχτὴ ἡ σαπίλλα τους, καὶ μπορεῖ νάρρωστέψουμε.

Κοίταξε τοὺς τρεῖς ἐκείνους καμαρωτοὺς σπα-θοφόρους, στοῦ καφενείου τὸ βᾶθος. Ἐκεῖ νὰ πάμε, καὶ νὰ καθίσουμε δίπλα τους. Μιὰ χαρὰ νὰ τοὺς βλέ-πῃς. Ἄλλο πράγμα ὅμως, νὰ τοὺς ἀκούς.

«Πάλι σὰς χαιρετῶ, παλικάρια, ποῦ χάρη νάχετε τὰ ἡρωϊκά σας ἐνόματα, καὶ δὲν σὰς παίρνουνε γιὰ ἀποβγάλματα τῆς Φραγκιάς! Ποῦ σπῖθες πετοῦνε τὰ μάτια σας, μὰ σπῖθες ποῦ δὲ μυρίζουν μπαροῦτι! Ποῦ ὁ Ἄρης τὴν πῆρε τὴ φλόγα του ἀπὸ τὴν ἔψη σας, καὶ σὰς ἀφῆκε τὰ ρούχα του μονάχα! Καλὴ μας τύχη, παιδιὰ μου, ποῦ ἡ Φύση κάμνει καὶ θά-ματα κάποτε. Βγάξει κάποτε καὶ δράκους ἀπὸ τὰ σπλάγγχα τῆς σαρδαναπαλιάς. Εἶδεμὴ θὰ καθίζαμε τώρα ἀντίκρυ σας, καὶ τὰ πύρινά μας θὰ κλαίγαμε ποῦ ἔμεινε ἡ τύχη τῆς Ρωμισσύνης στάφροδιτωμένα σας χέρια».

"Αν τίς ἔπαιρνε ταῦτί σου τίς ὀμιλίες τους, τὸν ἴδιο χαιρετισμὸ θὰ τοὺς ἔκαμνες. Πρόσεξε τώρα, νὰ καταλάβῃς τί λογῆς φωτιὰ εἶναι αὐτὴ ποῦ τοὺς πε-ρεχύνει.

Κοίταζε πρώτα τὸν καταμεσιανό τους, μὲ τὴ χω-
ρίστρα στὴ μέση, αὐτόνα ποῦ σκύβει καὶ κρυφομι-
λάει τοῦ ἀντικρινοῦ του. Γιὰ κάτι στοίχημα τοῦ μι-
λάει. Τόχασε, λέει, ὁ πλαγινός του τὸ στοίχημα.
"Ἀμα τῆς ρίχτηκε, λέει, τῆς Κυρίας ποῦ ματιὰ δὲν
τοὺς χάριζε στὸν περίπατο, τὴν ἐμπλεξε μέσα στὰ
δίχτυα του. Πέντε βίζιτες πήγε, λέει, καὶ τῆς ἔκαμε
ὡς τὴν ὥρα. Κ' ἡ στερνὴ του, λέει, ἡ βίζιτα εἶταν
παράδεισος μέσα σὲ κείνο τὸ «μπουντουάρ». Ἐχ-
τές, λέει, εἶχε ἄλλο κυνήγι· καὶ δὲν μποροῦσε νὰ
πάη, καὶ τοῦ ἦρθε ἓνα γράμμα — ἔλο φωτιά καὶ
θυμός. Κ' εἶναι ἑτοιμος, λέει, καὶ νὰ τὸ δείξῃ τὸ
γράμμα τοῦ πλαγινοῦ του, ἂν δὲν τὸ πιστεύῃ.

Κι ἀκούγοντάς τα αὐτὰ ὁ τρίτος ὁ φίλος κου-
νάει γελαστός τὸ κεφάλι του, σὰ νὰ τὸ περηφανεύε-
ται ποῦ ἡ τύχη τοῦ χάρισε τέτοιον ἥρωα φίλο. Ὡς
τόσο ὁ πλαγινός, τσιμουδιά. Γοργοσαλεύει τὸ πόδι,
χτυπάει τὰ δάχτυλα στὸ τραπέζι, νὰ σκάσῃ πάει
ποῦ δὲν καταπιάστηκε τέτοιον ἡρώϊσμο ἀπατός του,
μόνο πλερώνει τώρα καὶ τὶς δραχμὲς του.

Σηκώνεται ὡς τόσο ὁ καταμεσιανός ὁ ἥρωας
καὶ σέρνοντας τὸ σπαθί ξεκινάει. Τὸν κράζει ἡ σάλ-
πιγγα τῆς Ἀφροδίτης στὸ «μπουντουάρ». Ἄν εἴ-
χαμε πόλεμο, χώρες ἀλάκερες θὰ ρημάζανε. Τ! θὰ
χάσῃ ἡ εἰρήνη, ἂν μέσα στὴν ἀγκαλιά της ρημάξῃ
ὁ ἥρωάς μας ἓνα καὶ μοναχὸ σπιτικό!

Ἔτανε καὶ μᾶς ὥρα μας νὰ ξανακποῦμε στῆς
Κυρία; τάρχοντικό. Βλέπαμε ἀπάνω στὸ τραπέζι
τῆς τὴ μιὰ μεριά τοῦ παρμυθιοῦ καὶ δὲν τὴν κα-
λονοιάσαμε. Κ' εἴπαμε, δταν στολιστῇ, νὰ ξανα-
πάμε καὶ νὰ μελετήσουμε τὴν ἐπιγραφή. Δίχως νὰ
τὸ θέλουμε ὅμως, ἡ ἐπιγραφὴ ξηγήθηκε μὲς στὸ
Καρνεῖο! Τὸ γράμμα ποῦ τῆς ἔγραψε ὁ σπαθιωμέ-
νος ὁ ἥρωας εἶταν ἀπλούστατο, «Μὴ θυμῶνῃς ποῦ
δὲν μπόρεσα νὰ σὲ καταστρέφω ἐχτές. Ἐρχομαι
σήμερα καὶ σ' ἀποτελειώνω. Μὲ μιὰ μου ἀτιμία,
σὲ μαυρίζω καὶ σένα, καὶ τὸν ἀντρα σου, καὶ τὸ κο-
ρίτσι σου, καὶ τὸ μπουντουάρ σου».

Ἄλλοῦ, ἄλλοῦ νὰ τραδηῖξουμε. Ἡ καρδιά ἐδῶ
σφίγγεται, ὁ νοῦς θολώνει κι ἀποτρελλαίνεται. Ἄλ-
λοῦ νὰ σύρουμε, ἴσως καὶ βροῦμε τοὺς Ἄη Γιώργη-
δες, ποῦ θὰ μᾶς τὰ πνίξουν αὐτὰ τὰ στοιχεῖα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν.
Λύρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες
τῆς Κας Σοφίας Δασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ καὶ εἶναι
καλλιτεχνικὰ δεμένο.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3,50.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συντάκτης: Ν. Α. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΠΗΛΟΚΡΑΤΗ, Ἄρ. 11, ΑΘΗΝΑ.

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν
Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἑξωτερικὸ γρ. χρ. 12 1/2.—Γιὰ
τὶς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τμήματες συντροφίμους (3 δρ.
τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντροφίμης· ὁ
δὲ στέλνει μὲρσὸς τὴ συντροφίμῃ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα που-
λοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ βιβλίου, καὶ στὶς ἐπαρ-
χίες στὰ Πρωτοδικεῖα τῶν Ἐφημεριδίων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΚΑΛΗ ΑΡΧΗ — ΤΙ ΘΑΝΑΙ; — ΛΥΡΑ ΚΑΙ ΜΑΓ-
ΚΟΥΡΑ — ΟΙ ΔΙΑΔΕΧΤΟΙ.

ΠΕΡΣΙ, στὶς 15 τοῦ Τριμήνη, ὁ Στρατὸς ψευτο-
παραστάτης. Φέτο, στὶς 8 τοῦ Τριμήνη, ὁ Λαὸς πα-
ραστάτης στ' ἀληθινά. Ἴσως ἡ περσινὴ Ψευτοπανά-
σταση, νᾶφερε τὴ φτεινὴ. Δὲν τὸ ἀρνιούμεστε κι αὐτό.
Μπορεῖ νᾶναι κ' ἔτσι. Μπορεῖ τὸ περσινὸ κίνημα νὰ
ξυπνήσῃ, νὰ ξεμούδιασῃ, νὰ ζωντανέψῃ κάπιο ἀγαθὸ
μονδιασμένο ποῦ φοφοκοιμότανε μέσα μας. **Κ'** ἔτσι
χτυπήσαμε, ὅσο μπορέσαμε, τὰ προσωπικὰ κόμματα,
κ' ἔτσι δείξαμε πὼς λαχταροῦμε νὰ πάψουμε πιά νᾶμα-
στε ραγιαῖδες τοῦ ἐνὸς καὶ τᾷλλονοῦ πολιτικοῦ κοιτᾶ-
μπαση. Καλὴ ἀρχή. Μὰ νὰ μὴ σταματήσουμε στὴν
ἀρχή. Νὰ ξακολουθήσουμε ἀκούραστα κι ἀδιάκοπα νᾶ-
νεβαίνουμε. Γιατὶ ἂμ' ἀρχινήσεις νᾶνεβαίνεις μιὰν ἀνη-
φοριὰ καὶ σταματήσεις ἀπότομα, κατρακυλᾷς πρὸς εὐ-
κολα καὶ κατατσανίζεσαι. Ἀγκαλιά δὲ φοβούμεστε νὰ
τσακιστοῦμε, γιατί θὰ πέσουμε στὰ μαλάκιά, στὸν πο-
λιτικὸ βοῦρκο ποῦ κυλιόμαστε χρόνια καὶ χρόνια, πρὶν
ἀρχινήσουμε νᾶνεβαίνουμε.

ΘΑΝΑΙ Συνταχτικὴ ἢ Ἀναθεωρητικὴ, ἡ ἔθνοσυνέ-
ληψη; Νά, τὸ ζήτημα τὸ σπουδαῖο σήμερα—σπουδαιότερο
ἀπὸ τὸ Κρητικόν, κι ἀπὸ τὸ μπουκοτάζ κι ἀπὸ τὶς τούρ-
κικες φοβέρες ἀκόμα. Καὶ τὸ συζητᾷνε παντοῦ, στοὺς
καφενέδες μάλιστα μὲ πείσμα...τοῦ σοῦ κόβεται τὸ αἷμα
σου! Ἀδιάφορο τὴν ἂν πολλοὶ Συνταγματολόγοι τῶν
καφενέδων ὅχι μόνο τὴ διαφορά μὰ καὶ τὴ σημασία τῆς
μῆς λέξης ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲν ξέρουν.

— Συνταχτικὴ ἔθνοσυνέληψη, ἔλεγε ἓνας ἀγαθὸς πολι-
τικὸς καὶ θιασώτης τῆς Συνταχτικῆς, σημαίνει νᾶν τοὺς κό-
ψουμε ὅλους πέρα πέρα.

— Κι ἀναθεωρητικὴ; τὸν εῴησε κάποιος.

— Αἶ, μὴ ἀναθεωρητικὴ εἶναι σὺν κόψουμε τοὺς μι-
σοὺς!

Πάρ' τὸν καὶ στὸ γάμο σου!